

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/22/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7618201563
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7618201563.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

S. súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a JUDr. Imricha Volkaia v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého E. I. nar. X.XX.XXXX bývajúcim u matky zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves dieťaťa rodičov: Mgr. Q. I. nar. XX.XX.XXXX bývajúcej v W. Za S. č. XX a X.. Q. I. nar. XX.X.XXXX bývajúceho v W. B. na ul. S. č. XX v konaní o zvýšenie výživného, o odvolaní rodičov proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 12.9.2018 č.k. 3P 68/2018-150 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým zvýšil výživné pre mal. E. z 230 € na 350 € mesačne od 1.9.2018, ktoré zaviazal otca prispievať matke vždy do 15. dňa v mesiaci. V prevyšujúcej časti návrh matky zamietol a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku zákonom stanovenej lehote podala odvolanie matka, pretože rozsudok považuje v rozpore so zákonom, ústavou a Dohovorom o ochrane ľudských práv a slobôd, nakoľko súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav podľa § 62 ods. 1 CMP. Uplatnila odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm.b/, d/, e/, f/, h/ CSP. Citovala čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a konštatovala, že súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav, preto jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Citovala čl. 5 ods. 2 CMP, čl. 6 CMP, § 35, § 36 CMP, § 62 ods. 1, 2, 5, § 63 ods. 3, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine. Poukázala na to, že odôvodnené potreby maloletého vzrástli nástupom na gymnázium dňa 1.9.2018 jednak zvýšením nákladov na oblečenie, obuv, kultúrne vyžitie, hygienické potreby vzhľadom na vek maloletého a vzrástli aj životné náklady oproti marcu roku 2017, kedy sa naposledy rozhodovalo o úprave výživného. Uviedla, že zvýšené potreby maloletého zdokladovala, preto nepovažuje za správny záver súdu prvej inštancie, že nezistil žiadnu zmenu pomerov na strane maloletého, pre ktoré by sa malo zvýšiť výživné od podania návrhu, t.j. od 9.3.2018. Konštatovala, že jedná sa o nevyhnutné výdavky maloletého z dôvodu, že otec nerealizuje styk s maloletým a preto sa o maloletého starala ona aj čo sa týkalo vzdelávania, kultúrneho vyžitia maloletého, oblečenia, hygienických potrieb, voľnočasových aktivít, liečebných nákladov a podobne. Všetky tieto odôvodnené potreby súdu preukázala aj nákupom napríklad počítača v hodnote 754 €, mobilu, stoličky k počítaču v sume 70 €, maľovanie synovej izby v hodnote 50 €, tlakomeru Omron v sume 63 €, lyžiarskeho výstroja, lyží za 300 €, stolíka k počítaču 37 €, práčky v hodnote 306 €, posedenie pri birmovke, kde bol otec pozvaný 188 €, kvetinové dary 30 €, náklady v súvislosti s ocenením u primátora a iné, ktoré súdu zdokladovala v úhrnnej sume 1.992,40 € na ktoré otec prispel iba sumou 300 €, teda 15 %. Ďalšie zvýšené náklady má v súvislosti s nutným odvozom syna na vyšetrenia a ku psychologičke z toho dôvodu, aby maloletý si našiel cestu k otcovi a ďalej aj s nákladmi spojenými s víkendmi, kedy syn sa s otcom nestretáva. Otec sa nestretáva s maloletým

ani počas prázdnin ani sviatkov a všetky jeho zvýšené náklady znáša ona a otec hradí len výživné určené súdom a iné výdavky nemá. Uviedla, že otec syna neobdarováva a aj keď niekedy zakúpi synovi oblečenie, tak ho donesie vo veľkostiach XXL napriek tomu, že veľkosť maloletého je M. Poukázala na to, že maloletý navštevuje náročný jazykový kurz dvakrát do týždňa v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod., kedy je nutné ho vozíť, preto je potrebné zakúpiť maloletému motorové vozidlo, aby časovo zvládol cestu do jazykového kurzu. Nesúhlasí so záverom súdu prvej inštancie, keď nepovažoval výdavok na kúpu motorového vozidla a ďalšie výdavky ktoré prezentovala za obdobie od poslednej úpravy výživného za dôvody hodné osobitného zreteľa. Uviedla, že zmenili sa pomery aj na strane otca, pretože sa mu zvýšil príjem zo závislej činnosti, pričom jeho výdavky sa výrazne od poslednej úpravy výživného nezmenili, preto mal súd zvýšiť výživné od 1.1.2018. Poukázala na to, že príjem otca od apríla 2017 do marca 2018 bol v priemere mesačne 1.595,84 €, otec býva od 10.1.2018 v Spišských Vlachoch a spolu s ním tam býva 6 dospelých osôb a 2 deti. Otec absolvuje tri zahraničné dovolenky do roka, ktoré nie sú nevyhnutným výdavkom, pričom synovi na dovolenku k moru, ktorú má odporúčanú dermatológom neprispel. Vyslovila názor, že otec vyčíslil svoje náklady účelovo a nepreukázal ich žiadnym dokladom, napríklad platby za telefón, čím neuniesol dôkazné bremeno ohľadne svojho tvrdenia. Konštatovala, že súd prvej inštancie nesprávne zamietol ňou navrhované výsluchy svedkov za účelom preukázania účasti otca na zahraničných dovolenkách. Vyslovila názor, že vzhľadom na majetkové pomery otca ňou navrhované výživné 420 €, ktoré predstavuje 25,63 % z jeho príjmu je adekvátne. Citovala § 63 ods. 3 Zákona o rodine a vyslovila názor, že majetkové pomery otca dovoľujú tvorbu úspor pre maloletého, ktorý chce pokračovať vo vysokoškolskom štúdiu, chce byť lekárom, v súvislosti s čím bude mať zvýšené odôvodnené potreby. Preto navrhla zmeniť rozsudok tak, že súd zvýši výživné na 420 € mesačne a na tvorbu úspor určí výživné 100 € mesačne.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie aj otec maloletého. Uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm.f/, h/ CSP a konštatoval, že súd nesprávne posúdil rozsah vyživovacej povinnosti. Uviedol, že nedošlo k podstatnej zmene pomerov od poslednej úpravy výživného. Vyslovil názor, že zvýšenie výživného o cca 50 % oproti pôvodnému výživnému nezodpovedá rozsahu vyživovacej povinnosti na maloletého syna. Súd sa nevysporiadal s tou skutočnosťou, prečo zvýšil výživné na 350 € a z čoho vychádzal pri ustálení výšky výživného. Konštatoval, že podľa zaužívanej súdnej praxe výživné, ktoré hradí povinný rodič na všetky deti, ku ktorým má vyživovaciu povinnosť by malo predstavovať 20 až 30 % jeho čistého príjmu, samozrejme s prihliadnutím na individuálne okolnosti každého konkrétneho prípadu. V predmetnom konaní 20 % z čistého príjmu otca predstavuje 300 € a súd nezdôvodnil, prečo posunul hranicu výšky výživného nad ustálenú súdnu prax. Maloletý E. nemá žiadne zdravotné ťažkosti, ktoré by odôvodňovali navýšený rozsah vyživovacej povinnosti. Pravidelne neužíva žiadne nákladné lieky, z predložených lekárskeho správ to nevyplýva, lekárska správa od kardiológa bola negatívna a lekárska správa od psychologičky k predmetu konania je irelevantná, keďže maloletý sa odmieta podrobiť terapii a nevznikajú teda žiadne náklady navyše. Uviedol, že svoju vyživovaciu povinnosť si riadne plní, prispieva maloletému finančnými čiastkami k sviatkom, napríklad naposledy mu k sviatku birmovania odovzdal švajčiarske hodiny v cene 300 €. Vyslovil názor, že súd sa dostatočne nevysporiadal s umelo navyšovanými výdavkami na maloletého, ktoré matka v konaní predkladala a neodôvodnil, ktoré výdavky mal za preukázané a ktoré nie. Preto navrhol zmeniť rozsudok a zvýšiť výživné na 300 € mesačne.

4. Otec sa vyjadril k odvolaniu matky, keď považuje za nedôvodné. Za nedôvodné považuje argumenty uvádzané matkou v odvolaní a najmä skutočnosť, že matka má zvýšené náklady, keďže otec sa so synom v určenom čase nestretáva a o syna sa stará v tom čase ona, najmä pokiaľ matka je tá, ktorá neumožňuje synovi sa stretávať s otcom a práve preto je voči nej vedený výkon rozhodnutia na konajúcom súde pod sp.zn. 16Em 7/2017, kde jej bola uložená pokuta 200 € a matka až doposiaľ synovi styk s ním ako otcom dieťaťa neumožnila a úmyselne marí styk tým, že sa zatája, nie je ochotná ani otvoriť dvere bytu, keď príde na dohodnuté stretnutie so synom. Taktiež neuznáva zvýšené výdavky napríklad na nutné odvozy syna na vyšetrenia a ku psychologičke, pretože mal. E. je zdravý, vyšetrenia u kardiológa zdravotný deficit nepreukázali problémy so srdcom a boli to len ďalším výmyslom matky, ktorá takýmto spôsobom chce zabrániť realizácii styku s maloletým. Konštatoval, že keď matka bola neúspešná v preukazovaní kardioproblému, pristúpila k psychologickému problému a aj vyšetrenie u psychológa bolo negatívne, teda nepreukazujúce zdravotný problém. Maloletý žije v domácnosti s matkou, je ňou ovplyvňovaný a manipulovaný do takej miery, že pri psychologičke sa na poslednom sedení rozplakal, keď vysvetľoval psychologičke, že hodinky ktoré mu doniesol na birmovku si chcel nechať lebo sa mu páčia. Ostatné veci, čo mu nosí, má za to, že sa mu tiež páčia, rád by ich nosil, ale

matka mu to nedovolí, o čom predložil správu z psychologickkej ambulancie PhDr. J. V. z ktorej vyplýva, že syn sa zúčastnil iba dvoch sedení s tým, že na ďalšie sedenia na terapiu matka syna mala objednať, avšak doposiaľ sa žiadna terapia nerealizovala, preto tvrdenia matky o nákladoch na vyšetrenie sú neodôvodnené a ostatné námietky matky považuje za irelevantné.

5. Matka sa vyjadrila k odvolaniu otca a konštatovala, že zotráva na svojich odvolacích dôvodoch. Uviedla, že maloletý pravidelne užíva vitamíny, magnéziové preparáty, absolvuje kúpeľnú liečbu kvôli atopickému ekzému. Poukázala na to, že pokiaľ otec poukazoval na skutočnosť, že ďalšie sedenia u psychologičky sa nerealizovali, bolo to z toho dôvodu, že ich otec neinicioval. Poprela, že by synovi neumožňovala styk, že by ho zatajovala a neotvárala dvere. Poukázala na to, že otec absolvoval kúpeľnú liečbu mesiac po tom, kedy absolvoval kúpeľnú liečbu syn a vyslovila názor, že pokiaľ by otec mal skutočne odôvodnený záujem o syna, tak by bol absolvoval kúpeľnú liečbu v rovnakom časovom období ako syn, aby mohli tráviť spolu viac času. Poprela aj skutočnosť, že neumožňuje synovi nosiť hodiny, ktoré dostal od otca k sviatku birmovania z toho dôvodu, že otec nepredložil žiaden doklad o kúpe hodínok a navyše, pokiaľ ona prezentuje svoje výdavky, tak o všetkom predkladá doklady. Poukázala na to, že má vedomosť o tom, že otec v minulosti mal problémy s gamblerstvom a popiera, že by akoukoľvek formou pre syna šetril finančné prostriedky, preto trvá na tom, aby bol zaviazaný prispievať maloletému na tvorbu úspor z toho dôvodu, že v budúcnosti maloletý chce študovať na vysokej škole, čo nie je lacnou záležitosťou. Uviedla, že otec rodinu opustil kvôli terajšej priateľke, s ktorou absolvujú aj s jej synom drahé pobyty v Tatrách a v zahraničí, pričom na týchto aktivitách sa mal. E. nezúčastňuje a otec odmieta synovi prispieť na pobyt pri mori. Konštatovala, že pokiaľ otec spochybňuje lekárske správy, tak toto spochybňovanie je irelevantné, pretože otec nemá lekárske vzdelanie ani odbornú spôsobilosť na vyjadrovanie sa k otázkam zdravotného stavu mal. E.. Poukázala na to, že všetky odôvodnené potreby mal. E. uhrádza ona, býva s ním v podnájme, vlastné bývanie so synom nemá, pričom otec býva u matky s ďalšími siedmymi príbuznými. Matka sa vyjadrila aj k udeleniu pokuty za nerealizovaný styk, ktorú považuje za nespravodlivú, pretože predtým konajúci súd mal. E. nevypočul. Poukázala na nezáujem otca o styk so synom, pretože odmietol návštevu počas birmovania maloletého u nich v byte a v jej prítomnosti, čo svedčí o nezáujme otca o maloletého aj napríklad v mesiaci september 2018, keď neprišiel na styk a synovi sa ani neohlásil. Otec nemal záujem o styk v mesiaci december, kedy otca pozvala aby prekonzultovali zdravotný stav maloletého a v rámci ktorého mu chcela umožniť stretnutie, čo však otec odmietol. Z uvedeného dôvodu navrhuje zvýšenie od 1.1.2018 zvýšiť na 420 € mesačne a určiť výživné na tvorbu úspor 100 € mesačne.

6. K vyjadreniu matky sa vyjadril otec, ktorý poukázal na to, že kúpeľný pobyt nemohol realizovať spolu so synom pretože o termíne synovho pobytu sa dozvedel cca dva týždne po nástupe na kúpeľnú liečbu, a opäť sa nemohol realizovať styk so synom, keďže bol spolu s matkou aj otcom v kúpeľoch. Čo sa týka zabezpečenia ošatenia pre maloletého konštatoval, že viackrát doniesol maloletému vetrovku, tričká, mikiny, košeľe, kozmetiku, knihy, keďže mal za to, že syn je takmer vysoký ako on, tak veľkosť XL mu bude vyhovovať. Nakoľko matka mu neumožňuje styk so synom, nemá prehľad o jeho veľkostnom sortimente, avšak pri racionálnom uvažovaní pokiaľ je oblečenie väčšie, tak matka mu mohla odložiť na neskôr kým dorastie a niektoré veci si ponechať na neskoršie obdobie, čo už však matka neuvádza. Ohľadne pobytov v zahraničí, ktoré realizuje so svojimi blízkymi uviedol, že viackrát syna pozýval na pobyt pri mori, čo matka neumožnila. Konštatoval, že v súčasnosti sa dá cestovať aj s nízkymi nákladmi, napríklad k svojim príbuzným, kde strava a ubytovanie v rámci rodinných vzťahov je zabezpečená. Konštatoval vzhľadom na dostačujúci príjem matky plus výživné, ktoré prispieva maloletému 350 € mesačne je podľa jeho názoru dostatočné aj na úhradu dovolenky matky so synom. Vyjadril sa k zakúpeným veciam, ktoré matka realizuje, tie sa dajú zakúpiť aj v iných hodnotách ako poukazovala a prezentovala matka, pretože značkové tričká vo veľkosti M sa dajú zakúpiť aj v nižších hodnotách ako je 29,99 € a pokiaľ zakúpila drahé veci, je to jednorazový výdavok a jej predložené doklady podľa jeho názoru sú umelo vytvorené z dôvodu navýšenia výživného. K ostatným dokladom sa vyjadril v tom smere, že súčasťou jej prezentovaných nákladov sú aj doklady o tankovaní pohonných hmôt dvakrát v hodnotách nad 50 €. Opätovne poukázal na to, že navrhuje zvýšiť výživné na 300 € mesačne.

7. K vyjadreniu otca sa vyjadrila aj matka, ktorá poukázala na jej ústretové kroky ktoré vykonávala z toho dôvodu, aby sa obnovil styk maloletého s otcom, napríklad vyzvala ho aby prišiel na Vianoce, aby trávil čas so synom v byte a podobne. Otec však všetky jej ústretové kroky odmieta, na návštevu nepríde ani len na 5 minút. Konštatovala, že viackrát otca vyzvala, aby prišiel na návštevu z dôvodu prekonzultovania zdravotného stavu syna, ktoré však taktiež odmietol, avšak vykonáva všetky kroky v

záujme toho, aby finančne ju znevýhodňoval, pretože podáva návrhy na výkon rozhodnutia a súd jej pravidelne udeľuje pokuty. Poprela, že by s otcom nekomunikovala, neodpovedala na SMS-ky, opak je pravdou, pretože otec nereaguje na jej e-mailovú komunikáciu. Konštatovala, že otec sa nezaujíma o zdravotný stav syna, pretože obdržal všetky lekárske správy, taktiež bol na terapii so synom, avšak ďalšie sedenia neinicioval a Dr. Potengová jej vysvetlila pri telefonickom rozhovore, že ona sama so synom na terapie chodiť nemá, iba ak by chcel stretnutie otec spolu so synom. Poukázala na to, že otec syna neobdarováva okrem súdom určeného výživného finančne na zabezpečenie jeho odôvodnených potrieb neprispieva a pokiaľ otec poukazoval na to, že síce zakúpil väčšie oblečenie pre syna, že môže do neho dorásť, tak konštatovala, že pokiaľ by otec mal doklady o zakúpení oblečenia, tak tieto sa mohli vymeniť na požadovanú veľkosť, čo však nebolo možné, pretože otec žiadne doklady o nákupe oblečenia nepredložil. Konštatovala, že maloletý má zdravotný problém s kožou atopický ekzém, takže pre neho nie je možné zakupovať oblečenie v lacných čínskych obchodoch v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu. Poukázala na to, že pokiaľ otec namietal, že sama mohla zakúpiť pobyt pri mori, pretože jej príjem to umožňuje, tak dôvodí, že zo sumy určeného výživného 280 € to nie je možné a ona sama pobyt pri mori bez syna realizovať nemá záujem. Pokiaľ otec namietal doklady o tankovaní, tak konštatovala, že maloletého pravidelne vozí do jazykovej školy a gymnázia a na rôzne iné aktivity a všetky výdavky sú pravdivo spísané a nie umelo vytvorené ako tvrdí otec. K vyjadreniu pripojila doklady o zabezpečení odôvodnených potrieb dieťaťa, tlačiarne za 95,08 €, služba Skylink 29,82 €, lieky pre maloletého 18,22 €, stromček 14,99 €, lieky pre maloletého 10,58 €, stojan na stromček 17,99 €, čiapka 19,96 €, pánske boxerky 12,49 €, lieky pre maloletého 2,18 €, dvakrát PHM 52,33 €, pánske džínsy 59,99 €, náteľník pánsky 16,17 €, tričko pánske 15,99 €, lieky a vitamíny 9,95 €, školské potreby 2,69 €, školské potreby 1,95 €, pokuta 200 €. Pripojila e-mailovú komunikáciu matky s otcom a komunikáciu otca so synom.

8. Matka doplnením nových skutočností k odvolaniu zopakovala svoju odvolaciu argumentáciu a ďalej poukázala na to, že má vedomosť o tom, že otec odchádza na polročnú zahraničnú misiu, pričom je zjavné, že v takomto prípade dôjde u neho aj k zvýšeniu príjmu podľa jej predpokladu na cca 3.000 € na mesiac, preto počas tohto obdobia navrhuje zvýšiť výživné od apríla 2019 do októbra 2019 na 650 € a úspory na 350 € mesačne. Zopakovala zvýšené odôvodnené potreby maloletého ohľadne platieb na stužkovú slávnosť, príspevok na letnú dovolenku, kúpeľnú liečbu a je potrebné mu šetriť aj na úhradu platby na vodičské oprávnenie. Konštatovala, že maloletý má právo podieľať sa na životnej úrovni otca, najmä pokiaľ si to vyžaduje jeho zhoršený zdravotný stav a je nútený absolvovať pobyt aspoň raz do roka pri mori. Maloletý študuje na gymnáziu, má výborné výsledky a má záujem študovať na vysokej škole.

9. K doplnenému vyjadreniu matky sa vyjadril aj otec, ktorý opätovne poprel matkou tvrdený jeho nezáujem o maloletého, pretože matka sa všemožne snaží, aby nemal možnosť stykať sa s maloletým a jej návrhy ohľadne trávania pobytu pri mori v spoločnosti matky maloletého jednoznačne odmieta. Neodmieta pobyt pri mori s maloletým, avšak bez prítomnosti jeho matky. Konštatoval, že maloletý je vo veku 16 rokov, preto v žiadnom prípade jeho vek neodôvodňuje prítomnosť matky počas styku. Konštatoval, že prítomnosť matky pri styku s takmer dospelým človekom považuje za nezdravú manipuláciu zo strany matky. Otec sa vyjadril aj k tvrdeniam matky o výške jeho príjmu a konštatoval, že aj matka ako učiteľka, zamestnanec v štátnej správe mala niekoľkokrát zvýšený plat o vyššie percentá ako on, preto výpočty matky uvádzané v jej podaniach doslova ju vystihujú, že jej cieľom je len pomsta za rozvod a stratu jeho príjmu, ktorý už nemá k dispozícii. Poprel, že by dosahoval príjem 3.000 € ako matka uvádzala. Taktiež nie je pravda, že bol vyslaný na zahraničnú misiu 1.4.2019 a jeho návrat je 31.10.2019, pretože sa jedná o ničím nepodložené tvrdenia bez dôkazov. Konštatoval, že od vynesenia rozsudku sp.zn. 3P 68/2018 z 12.9.2018 nedošlo k podstatnej zmene pomerov na jeho strane ani na strane syna, ktoré by odôvodňovali zvýšenie výživného podľa návrhu matky.

10. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a vo vzťahu k výroku o zvýšení výživného dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine a zákonne vo veci rozhodol, pričom prihliadol na všetky podstatné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo, preto odôvodnenie rozsudku je presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd stotožňuje.

13. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd dodáva, že ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine umožňuje súdu zmeniť pôvodné rozhodnutie o výživnom vtedy, ak boli preukázané zmeny závažnejšieho charakteru v tých okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom, pričom ide o zmenu, ktorá sa výraznejším spôsobom prejavuje v pomeroch účastníkov konania. Za zmenu, ktorá odôvodňuje zmenu pôvodného rozhodnutia o výživnom je potrebné považovať predovšetkým nárast odôvodnených potrieb mal. detí, ku ktorým môže dôjsť buď ihneď, napr. v dôsledku zhoršenia zdravotného stavu, nástupu do školy, prestupu na vyšší stupeň školskej dochádzky, ale aj postupne v dôsledku vyššieho veku detí. Pri rozhodovaní o zmene výživného sa obdobne použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného, v tomto prípade § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Odôvodnenými potrebami dieťaťa nie sú len potreby na zabezpečenie výživy vo vlastnom zmysle slova, ale aj potreby, ako je šatstvo, obuv, náklady na bývanie, potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania dieťaťa, rôznymi jeho záujmami a so zdravotným stavom. Uspokojovanie odôvodnených potrieb detí je limitované možnosťami a schopnosťami, ako aj majetkovými pomermi rodičov, ktoré sú dané nielen ich faktickými pomermi, ale aj potencionálnymi, pričom súd prihliada len na nevyhnutné životné náklady rodičov, vzhľadom na prioritu vyživovacej povinnosti rodičov k deťom, ktoré nie sú schopné samé sa živiť a prihliada i na pomer zabezpečovania osobnej starostlivosti o deti tým ktorým z rodičov.

14. V tomto prejednávanom prípade bola predchádzajúca úprava rodičovských práv a povinností vykonaná rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 1.3.2017 č.k. 11P 20/2016-109 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30.8.2017 č.k. 7CoP 108/2017-141, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie o určení výživného na čas po rozvoде v sume 230 €. Pri rozhodovaní súd vychádzal z bezprostredne predchádzajúcej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. E. na čas do rozvodu manželstva rodičov vykonanej rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 24.2.2017 sp.zn. 16P 112/2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30.11.2017 sp.zn. 8CoP 175/2017, ktorým bol potvrdený rozsudok vo výroku o určení výživného v sume 230 € mesačne. Maloletý E. bol v čase dorozvodovej úpravy výživného žiakom 7. ročníka základnej školy, matka dosahovala čistý priemerný mesačný príjem 883,45 € a otec 1.310 €. V čase úpravy výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvoде bol mal. E. žiak 8. ročníka základnej školy, matka dosahovala čistý priemerný mesačný príjem 896,47 € a otec 1.310 €.

15. Z vykonaného dokazovania v prejednávannej veci vyplynulo, že matka podaným návrhom z 8.3.2018 sa domáhala zvýšenia výživného na 330 € mesačne od 1.1.2018 a neskôr pozmeneným návrhom žiadala zvýšiť výživné na 420 € mesačne. Maloletý E. od 1.9.2018 nastúpil na štúdium na gymnáziu a zvýšili sa jeho odôvodnené potreby vekom, nákupom učebných pomôcok, z dôvodu fyzického rastu na nové ošatenie, hygienické potreby a podobne. Maloletý má zhoršený zdravotný stav v dôsledku ochorenia atopického ekzému, v dôsledku čoho má zvýšené náklady na nákup liekov, vitamínov. Pravidelne musí navštevovať kúpeľnú liečbu a študuje aj na jazykovej škole. Z uvedeného je zjavné, že u mal. E. došlo k okolnosti odôvodňujúcej zvýšenie výživného nástupom na štúdium na gymnáziu od 1.9.2018 k podstatnej a trvalej zmene pomerov odôvodňujúcej zmenu doterajšieho rozhodnutia o výživnom, pričom u oboch rodičov od predchádzajúcej úpravy výživného k výraznej zmene pomerov nedošlo. Odvolací súd poznamenáva, že súd prvej inštancie riadne zistil skutočný stav veci, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 191 CSP vyhodnotil dôkazy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania. Konajúci súd sa dôsledne vysporiadal s námietkami rodičov uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili ich obranu už v priebehu konania na súde prvej inštancie a ani v priebehu odvolacieho konania neuviedli žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie vo veci. Súd prvej inštancie správne vykonaným dokazovaním zistil, že od poslednej úpravy výživného uplynulo jeden a pol roka, otec je naďalej v služobnom pomere ako profesionálny vojak, v čase poslednej úpravy výživného dosahoval príjem 1.310 €, v súčasnosti 1.524,39

€, v ktorom príjme je zahrnutý aj preplatok z dane z príjmu fyzickej osoby, nenárokovateľné odmeny a 13. služobný plat v roku 2018.

16. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie dôsledne posúdil pomery účastníkov v čase predchádzajúcej úpravy výživného s pomermi existujúcimi v čase terajšieho rozhodovania a dospel k totožnému právnomu záveru ako súd prvej inštancie, že v tejto právnej veci bola preukázaná kvalifikovaná zmena pomerov odôvodňujúca zvýšenie výživného a zvýšené výživné vzhľadom na zákonné ustanovenia citované v odôvodnení napadnutého rozsudku a z nich vyplývajúce zásady je primerané skutočným zárobkovým schopnostiam a možnostiam rodičov, ako aj odôvodneným potrebám maloletého. Odvolací súd poznamenáva, že súd prvej inštancie dôsledne a podrobne zistil a vyčíslil odôvodnené potreby maloletého, všetky odôvodnené výdavky rodičov, správne určil počiatok zvýšeného výživného od zmeny pomerov, ku ktorým došlo na strane maloletého subjektívnymi okolnosťami, a to prechodom na vyšší stupeň školskej dochádzky, správne konštatoval zvýšenie príjmu otca, pretože sa mu zvýšil príjem zo závislej činnosti, pričom jeho náklady a výdavky mal súd preukázané a výrazne od poslednej úpravy výživného sa nezmenili. Obsahom spisu neboli zistené a preukázané dôvody hodné osobitného zreteľa na zmenu úpravy výživného od 1.1.2018, resp. od podania návrhu od 9.3.2018, preto správne súd prvej inštancie za toto obdobie návrh zamietol a správne zamietol aj návrh na tvorbu úspor, pretože dokazovaním nebola zistená odôvodnenosť týchto nákladov pre maloletého, ktorá by bola potrebná na tvorbu úspor aj s prihliadnutím na tú skutočnosť, že otec dobrovoľne vytvára úspory pre maloletého v sume 40 € mesačne a matka platením poisťného. Odvolacie námietky rodičov o relevantnosti zvyšovania výživného podľa názoru matky relevantnou okolnosťou je výrazný nárast životných nákladov už od 1.1.2018, pričom otec namietal, že za obdobie jeden a pol roka nedošlo k takej relevantnej skutočnosti odôvodňujúcej zvýšenie výživného v rozsahu, v akom rozhodol súd prvej inštancie. Odvolací súd v tomto prípade poznamenáva, že maloletý v čase poslednej úpravy výživného bol žiakom základnej školy, od 1.9.2018 sa stal študentom gymnázia, išlo teda týmto dátumom o jeho nástup na ďalší stupeň vzdelávania a s takýmto postupom vo vzdelávacom systéme maloletého dieťaťa sú vždy objektívne spojené zvýšené náklady na takéto dieťa. To sa dostáva na ďalší stupeň vývoja, a to tak z hľadiska biologického, kedy rastie a menia sa jeho stravovacie potreby, tak aj mentálneho a v konečnom dôsledku aj spoločenského vývoja, kedy sa zapája do nových vzdelávacích či záujmových činností, čo so sebou prináša zvýšené náklady. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti sa prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a na to, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby, ako je šatstvo, bielizeň, obuv, nájomné za byt a tiež potreby súvisiace s rozširovaním a prehĺbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov a potrieb, prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, ako aj potreby súvisiace so zdravotným stavom, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v spoločnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Na druhej strane zvýšenie výživného musí mať podklad vo výrazne pozitívnej zmene pomerov nielen na strane oprávneného dieťaťa, ale aj na strane povinného rodiča a uspokojovanie odôvodnených potrieb dieťaťa je vždy limitované ajnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Hodnotiac uvedené skutočnosti berúc do úvahy odôvodnené potreby maloletého, prezentované náklady matkou s prihliadnutím na skutočnosť, že maloletý je študentom gymnázia, má zhoršený zdravotný stav a zároveň absolvuje aj jazykovú školu a berúc do úvahy, že došlo k miernemu vzrastu príjmu otca, ktorý nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť súd prvej inštancie správne ustálil výšku zvýšeného výživného na 350 € mesačne od 1.9.2018 postupujúc správne podľa ust. § 77 ods. 1 Zákona o rodine, pretože relevantným dôvodom na zvýšenie výživného bol nástup mal. E. na strednú školu od 1.9.2018 a nie v čase, od ktorého si matka uplatňovala návrh na relevantné zmeny pomerov na strane maloletého, ktoré v konečnom dôsledku nastali až dňom 1.9.2018. K odvolacím námietkam rodičov ohľadne výdavkov maloletého odvolací súd dodáva, že odôvodnené potreby detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ v určitom konkrétnom prípade nie sú zvýšené v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, finančne náročnej kultúrnej, záujmovej alebo športovej činnosti, a teda ide o všeobecne známe skutočnosti, ktoré nie je potrebné osobitne dokazovať. Dokazovať je potrebné len odôvodnené výdavky, ktoré vybočujú z rámca potrieb iných detí v rovnakom veku. Zvýšené výživné aj z toho uhlu pohľadu v rozsahu 350 € mesačne, ktoré predstavuje denné výživné 11,66 € odzrkadľuje odôvodnené potreby detí v rovnakom veku ako je mal. Filip a zodpovedá životnej úrovni otca a zohľadňuje aj tú podstatnú skutočnosť, že matka podstatnú časť svojej vyživovacej povinnosti

k maloletému plní aj osobnou starostlivosťou o neho, starostlivosť o domácnosť, v ktorej aj maloletý býva, ako aj zabezpečením jeho denného režimu, a preto konajúci súd správne zohľadňoval aj mieru osobnej starostlivosti matky o maloletého a o výživnom rozhodol aj so zreteľom na túto objektívnu relevantnú skutočnosť.

17. Vo vzťahu k odvolacím námietkam odvolateľov odvolací súd zdôrazňuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani aby preberal a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV.ÚS 252/2004, I.ÚS 50/2004, II.ÚS 3/1997, II.ÚS 251/2003). Teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súd zistí po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodne za predpokladu, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu súdom by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam.

18. Pokiaľ matka namieta nedostatočné zistenie skutočného stavu veci, najmä odmietnutie výsluchu svedkov je potrebné poznamenať, že ani pri rešpektovaní vyšetrovacej zásady súd nemusí vykonať všetky účastníkom navrhnuté dôkazy, pretože výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať, je výlučne na súde aj s poukazom na čl. 10 ods. 1, 2 Základných princípov CMP z ktorého vyplýva, že dôkazy a tvrdenia účastníkov hodnotí súd podľa vlastnej úvahy, v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, pričom žiaden dôkaz nemá predpísanú silu. Z ust. § 187 CSP vyplýva, že dôkazom môže byť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov. Z uvedenej právnej úpravy nevyplýva povinnosť súdu nariadiť dokazovanie výsluchom účastníka konania, svedka a pod., tento postup je daný v prípade, ak tvrdené skutočnosti nemožno preukázať inak. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I.ÚS 52/2003). Z uvedeného aspektu teda nie je možné dospieť k záveru, že by postupom súdu bola matke odňatá možnosť konať na súde teda, že by jej procesné práva boli nejakým spôsobom porušené.

19. Odvolací súd dospel k jednoznačnému záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočné okolnosti pre rozhodnutie o zvýšení výživného, rozsudok spĺňa základné obsahové náležitosti, najmä zrozumiteľnosť, určitosť, jasnosť a je logickým a právnym vyústením priebehu a výsledkov prvoinštančného konania, v dôsledku čoho je odôvodnenie napadnutého rozsudku presvedčivé a odvolací súd sa s ním v plnom rozsahu stotožňuje. Vychádzajúc z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1 CSP a podľa ods. 2 tohto ustanovenia sa stotožnil s jeho odôvodnením a vo vzťahu k relevantným odvolacím námietkam rodičov doplnil ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie.

20. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).